

Keinoja edistää sateenkaari-inkluusiivisuutta sote-palveluissa sekä kasvatus- ja opetusalailla

Minna Laiti, TtM, tohtorikoulutettava
Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos

VÄITÖSKIRJA SATEENKAARINUORTEN KOHTAAMISESTA KOULUTERVEYDENHOIDOSSA

- Hoitotieteen oppiaineessa tehdyssä väitöskirjassa tarkastellaan seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuuden käsittelyä yläkoulun kouluterveydenhoidossa.
- Aihetta on tarkasteltu väitöskirjassa:
 - 1) Aiempaa tutkimusta kartoittavalla kirjallisuuskatsauksella
 - 2) Sateenkaarinuorille suunnatulla kyselyllä
 - 3) Kouluterveydenhoitajien ryhmähaastatteluilla
- *Sateenkaari-inkluusiivisuus on sitä, että osana nuorten kasvua ja kehitystä käsitellään myös seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuutta ja se nähdään normaalina osana ihmisyyttä.*

6 KEINOJA EDISTÄÄ SATEENKAARI-INKLUUSIIVISUUTTA

1. Lasten, nuorten ja perheiden oletuksista vapaa ja avoin kohtaaminen
2. Neutraali kieli puhuttaessa (esim. kumppani, vanhemmat, nuori, lapsi) → *ei oletuksia seksuaalisesta suuntautumisesta tai sukupuoli-identiteetistä*
3. Jokaisen identiteetin ja sen määrittelyn/määrittelemättömyyden kunnioittaminen (esim. lapsen valitseman kutsumanimen käyttö)
4. Perheen mukaan ottaminen seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuolen moninaisuuteen liittyvissä keskusteluissa
5. Turvallisen tilan tunnukset (esim. sateenkaarisymboli, moninaisuutta kuvaavat julisteet ja infolehtiset, kuvasto moninaiseksi)
6. Sukupuolineutraalit tilat ja toimintatavat (ei sukupuolittavaa jaottelua esim. oppiaineissa)

VÄITÖSKIRJAN KESKEISIÄ TULOKSIA LASTEN JA PERHEIDEN HYVINVOINNIN JA PALVELUIDEN KANNALTA

- Sateenkaari-inkluusiivisuus edistää yhdenvertaisuutta lasten ja perheiden palveluissa
- Edistää jokaiselle lapselle ja nuorelle kuuluvia oikeuksia (oikeus olla oma itsensä, oikeus omaa kasvua tukevaan tietoon ja palveluihin)
- Sateenkaarinuorille on tärkeää, että heidät kohdataan avoimesti ja kohtaamisessa välittyä turvallisuus ja luotettavuus
- On tärkeää, että lasten, nuorten ja perheiden palveluissa purettaisiin normatiivisia käsityksiä seksuaalisuudesta (heteroseksuaalinen oletus) ja sukupuolesta (tytöt/pojat-binääri)

VÄITÖSKIRJAN TULOKSISTA LISÄÄ:

Kirjallisuuskatsaus kansainvälisestä tutkimuksesta:

Encountering sexual and gender minority youth in healthcare: an integrative review. Primary Health Care Research and Development 2019; 20: e30.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6476341/pdf/S146342361900001Xa.pdf>

Tutkimus suomalaisten sateenkaarinuorten kokemuksista kouluterveydenhoidossa:

LGBTQ+ Students' Experiences of Junior High School Nursing in Finland: A Qualitative Study. Journal of School Nursing 2021;37(6):491-502. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1059840520910796>

Tutkimus suomalaisten kouluterveydenhoitajien näkemyksistä sateenkaarinuorten tukemisessa:

Supporting LGBTQ+ Students: A Focus Group Study with Junior High School Nurses. Journal of School Nursing March 2022. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/10598405221086035>

LISÄTIETOJA AIHEESTA SAAT TUTKIJALTA:

<https://www.utu.fi/fi/ihmiset/minna-laiti>

Sähköposti: mianlai@utu.fi

Twitter: @LaitiMinna